

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНИЖИЖИВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V.

Овај листъ излази на табаку Вторникомъ и Петкомъ. Цѣна му е за три мѣсеца 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5, крайц. за трипутъ.

№ 22.

СМРТНЫЙ СТРА' САМО ЗА ДВАНЕСТЬ САТІЙ.

Многи су честити люди, као што чуемъ, описали свой смртный стра одъ двадесетъ и четири или одъ четрдесетъ и осамъ сатій, кои су у тавницама инквизиціе или Богъ зна где претрпили. И мени ће дакле слободно бити бегседити о себи, о моимъ дѣлима или да болѣ речемъ, страдаю за отечество. Заиста, сви смртни страови целогъ света истомъ су гола шала, према смртномъ страу, кои самъ поднео оногъ дана, кадъ су милу мою варошь рођена Французи обсели и на ню пуцали. То е было 11. Мая год. 1809. Ако бы икада отца и матеръ на и собствено име заборавіо, тай данъ заборавити нећу.

Што се тай ужасный данъ збыло, сасвимъ ћу просто приповедити. Нико неће то читати безъ суза у оку и безъ грозе. Потоній светъ едва ће то веровати. Говоримъ сушту истину. И уверавамъ, да Юліе Цезарь ніе о своимъ юначкимъ дѣлима скромніе говоріо, него што ћу я о моимъ причати. То примѣхавамъ напредъ збогъ тога, да нико непомисли, да се я хвалимъ говорећи, да за отечество нико одъ мене *више претрпіо* ніе.

Кадъ е у пролеће 1809. године Наполеонъ Бонапарта са французскомъ войскомъ до Линца продreo, многима моима познаницима слабо се допадало поступанѣ корзиканца. Юштъ су се бояли, да и до Беча не допре. Я самъ ий тѣшио и храбріо. Онда юштъ наравно нисамъ знао шта е храбрость; — али кадъ войвода Монтебело дође подъ Бечъ, онда то дознадо.

Преко волѣ поли ме ладанъ зной по врату и леђима, а прсти ми се укочише као смрзнути. Одъ целе французске войске нисамъ се толико препао. колико одъ нѣногъ ђаволекогъ пуцаня изъ топова и пушака; ерѣ то и најчеститіемъ и најхрабріемъ човеку може главе доћи. Противъ рата немамъ шта рећи; али много оно убіяніе могло бы се заиста изоставити. Пытамъ: нашто е? Где е та будала на свету, коме бы се могло доказати, да е зато рођенъ, воспитанъ, врозъ школе теранъ, великій одранѣнъ, па да после све муке и посла садъ треба да стане, да му кугла изъ пушке или топа у тело у-

ће? Говорило се што му драго о напредку и изредности давашиѣгъ воеваня, мени нико неизби изъ главе, да човекъ ніе за више што него за набой барута створенъ.

У тврдомъ таковомъ уверенію нисамъ ни найманѣ желіо, да се съ Французима здрпимъ. Али шта ћу да чинимъ? Дужность, честь, отечество гонише ме на непріятеля. Быо самъ наредникъ у одной нашей грађанской регементи у Бечу; али у овај парѣ волео бы быти кварталникъ у мѣсецу. Чему самъ се имао надати одъ мога наредништва? Убіяню и убиству. Чимъ са моимъ момцима изађемъ, непріятель ће зацело на мене првогъ топъ опалити. Тако е и было.

Добра мати природа обдарила ме е врло угледнимъ стасомъ. Я спадамъ међу оне дебеле люди, у кои е хвалу Николаи дебелу кнѣгу написао. Човекъ подебео и поширокъ свагда место свое ваяно заступа; свакій га одма опазитъ; чега се годъ лати, оно постане важно, и све е на нѣму величественно. Али на жалость та величественность у ратно време врло е незгодна и найопаснѣи даръ божій.

Премда самъ се увекъ надао, да ће се стваръ са Французима у любви, честномъ капитулаціомъ (предаціомъ) свршити, ипакъ као наредникъ морао самъ и за найгорій случай спреманъ быти. Лако самъ могао израчунати, да бы ми, са моіомъ величественномъ телесиномъ, ступанѣ на непріятельске баіонете превећъ тешко испало. Такође тежко бы ми было натрагъ се брзо повући, ако бы вицкастимъ младићима мое кумпаніе пало на память, да нагну бегати, а свога одъ Бога и света оставлѣногъ наредника у непріятельскимъ рукама да оставе. Али и у самомъ стояню у гледи, безъ примирія ніе за мене было спасенія; ерѣ на кога бы канонери, гранатири, ловци и остала браћа удесніе нишанили, него на мене едного, кои се одъ целе кумпаніе са найвеће дальнине најболѣ видимъ.

Ова врло зрела размышляня сама су одъ себе у главу ми дошла, кадъ самъ за асталомъ печеногъ шара на у найвећой тишини ео, а мой синоваць Давидъ у собу ушао са речма: вечерась ће непріятель на насъ ударити.

Одъ тій речій уста ми се осушише и загорчише. Учиними се да славне разбойнике целогъ света већ у

вароши видимъ, све каване и меане поробљене; а мене на мое очи свогъ изсеченогъ. О суете живота! О пропадливости овогъ света!

Синоваць Давидъ стојао є међутимъ предамногъ као прочитаць. Смртна вѣсть, коју ми є донео, као да є нѣга на полакъ умртвила. Я га гледа тужнимъ очима и реко: Давиде, башъ бы волео да си ты правый Давидъ, а сва Француска войска еданъ единый Голять за твою праћку. Шта ти се види, шта ће бити одъ насъ?

Онъ ништа неодговори, него диже очи пуне жалости на небо, и у величественомъ ѣтаню за увомъ се чешући, десномъ рукомъ извади изъ цепа листъ артие.

Та проговори, реко я: Шта ти є то? Вальда су точке капитулаціе?

Нема ту капитулаціе одговори онъ: Ово є свечанъ прогласъ на бечке грађане, да јуначно и весело сво иманъ свое и крвѣ за државу жертвую, и на бедемима вароши да се біо. — У осамъ сатій у вече нико несме на сокаку бити. Ко може оружје понети, тай ће доћи подъ пушку. Цео Бечъ постао є логоръ; ако буде нужде свакій ће сокакъ бити бойно полъ.

Лепа стваръ, одговори я, и речи Давидове зуяле су ми у ушима као кадъ на мртваца звоне. Ипакъ сирому младићу тешко то тренуће нисамъ хтео јошть тежимъ учинити. Трудіо самъ се, колико самъ могао, да ми буде лице равнодушно и готово јуначно, и будући да нисамъ имао речій, мирно узедо вилюшку и приону за мога шарана. Али у речима *крѣь, оружје, погребъ, беделови, бойно полъ* има доиста нешто кужнога. Не само што ми се соба моя као пустошина учинила, него, веровао ми ко или неверовао, риба пређашній свой вкусъ сасвимъ є изгубила.

„Синовче Давиде, одъ сла већъ нема ништа!“ реко я и устадо: „ко зна где ћемо сутра бити?“

Што му драго! одговори Давидъ: Французи ће у предградіама на якій одпоръ наићи. Оћемо да покажемо свету да смо Бечліе. У свой вароши свакъ живый одважанъ є за бой, и спреманъ є за ноћно бомбардиранъ. Свакоме ће бити светковина, што ће за свога любезногъ цара умрети.

„Дете мое! повика я на то брблянъ лютить: говори као што паметномъ човеку пристои. Каква є то радостъ нашемъ цару, ако сви изгинемо? мы волемо за нѣга живити; то ће намъ већа честь бити. А ако валя мрети, а оно нека Французи одъ свое стране започну.“

„И мы съ нѣма!“ повика Давидъ: „Свакій се упало одъ желъ да се съ нѣма побіе. Говори се о своевольцима, кои ће по ноћи скупа са войскомъ изъ града на непријателя ударити. Ни еданъ ніе радъ остати. Сви се отимаю. Ни я нећу бити последний.“

Заиста, Давиде? Но, то ми є мило чути. Само кадъ будете на полю, подигните страшну ларму: тако баремъ неће непријатель варошь бомбардирати. А то є већъ млого. И ноћу на варошь пуцати, то є највећій степењ човечіе злобе; као да за несрећу данъ доста дугачакъ ніе! Ноћно бомбардиранъ најгаднеє є изобретеніе у воеваню, кое се икадъ измислити могло. Шта мислишь Давиде, оће ли намъ скоро помоћ доћи?

Безъ сумнѣ. Наша велика войска ступа већъ из Ческе непријателю за леђа. Цела мађарска инсурекиѣ већъ є скочила на ноге. Бечъ нека се држи само три дана па смо побѣдили. Како ћемо се тада веселити!

Ако то естѣ будемо живи! Ако будемо живи синовче!

У томъ разговору зачуше се бубнѣви исподъ мого прозора. Давидъ обрну се брзо на петама и одтрча на полъ.

Я самъ быо у очајню. Јошть се ни полакъ нисамъ наео, а морао самъ на свое место близу капиє царскогъ двора.

Уздишући обеси саблю преко рамена, натуко шеширъ на очи, обазро се јошть еданпутъ — можда садъ последній путь собу мою видо. Ёръ на то самъ се већъ рѣшио, да овде већъ у кући бомбе и хаубице не чекамъ; едно што самъ израчунао, да до мога квартирагане изъ топа допрети може; друго, што є у овакимъ обстоятелствама најманій буцаћићъ у тврдомъ подруму удесни него најлепша соба на првомъ спрату, куда кругле са своимъ своіомъ снагомъ доспеваю.

(продужиће се)

НАША ТРГОВИНА.

II.

Природни закони су вѣчни, и владаю постоянно у свакомъ появу овогъ свѣта; они владаю и у човечіемъ животу државномъ, друштвенномъ и особномъ. Разумни саображаваю нѣма свой животъ; неразумни немотрећи на силу нѣову и противећи їмъ се уде самимъ себи, безъ да їй могу оборити и преимачити. Човекъ слабы прсію, ако се упињъ тешке послове радити, неачатимъ, него приводи себи брже коначъ живота. Болестникъ побућує овимъ само наше сажалѣнѣ. Великій и незграпный человекъ, кадъ се любко превіа и ситно чини, као и малый человекъ, кадъ се крути и надима, неуспѣваю у своимъ намѣрама, него насъ скланяю смѣю. Свако има дакле свою природну сферу, свой природный кругъ живота, кои є условљѣнъ исто тако якимъ основима. Свако се смѣ съ ползомъ кретати само у своіой сфери, и ако увиди да и срећни сфера живота за нѣга има, то може къ истима тежити, а и треба, али се несмѣ у ту срећнию сферу поставити, кадъ му основи за то оскудѣваю. Прелазењ съ ползомъ изъ едне сфере у другу иде правимъ али не прекамъ путемъ, скока пакъ никако нема. Кадъ некога боли глава, вѣштъ лѣкаръ лечи стомакъ па и глава прође; невѣшта баба привіа ковшта на главу, уталожити по кои путь боль, али зло неуклони; лудъ бы напо слѣдку савѣтовао, да се глава одсѣче. Треба дакле вѣшто основе болѣгъ станя створити, па ће се угодна слѣдства сама показати; али за то треба упознати наше станѣ и нѣгове услове као и природу вишегъ, болѣгъ станя; па валя извидити озбиљно и свесрдно путь и начинъ, коимъ ћемо се моћи за срећниє станѣ развіати и развити.

Што є овде уобште о природнимъ законима свѣта и о животу човечіемъ речено, то важи и за економный животъ народа па имено и за трговину, коя є само една грана нашегъ економногъ рада. Трговина народа каквогъ развіена є онолико и овако, уколико и како є у-

заклучено е, да се турскимъ пуномоћницима на конференціама даду слѣдуюћа категорична упутствія и настављенія: 1) Пуномоћници турски треба да закланяю Порту одъ свакогъ напоминая одношеня султановы према своимъ поданицима, коя бы одношеня вређала величественна (суверенска) права портна: — 2) Флота руска на црномъ мору мора се и у смотренію маньи ратны на и самы трговачки (?) лађа ограничити и свести на известнѣ брой; — 3) да се на границама подунавски княжества имаю подићи градови, кое ће Турци сазидати и посадке у њима држати. О овомъ последнѣмъ питаю было е спора и препирке између порте и страны посланика, и не се могло доби до споразумљеня, него е остављено да се тай предметъ рѣши на паризкимъ конференціама.

Изъ Марсеља телеграфираю намъ: „Лађа Кармель“ етигла е данасъ изъ Цариграда у наше пристаниште са вѣстима, кое допиру до 23. Фебруара. — „Журналъ де Константинопль“ явля, да су Татари у Евпаторіи, кои су се яко поплашили одъ гласова мира и кои се држе, да су у великой опасности одъ стране Руса, замолили саюзничке за заштиту и обрану, и да су изјавили, да бы они радо слѣдовали саюзницима, на кудъ му драго. — Грдно иманѣ, кое е Халил-паша оставіо, припашиће државной каси. — Диванѣ е у слѣдству представљеня и молбе трговачкогъ реда одустао одъ свое намѣре, да изда за 100.000.000 гроша папирногъ новца. — Бывшій гувернеръ едренскій, Рустем-паша, осуђенѣ е зато, што е државне новце затаю на наиваду одъ неколико стотина хиљада франака и на едну годину дана затвора; но гласа се, да ће Султанѣ овай затворѣ преобратити у изгнанство. — У Криму е опетъ яка зима са свегомъ наступила и премда се станѣ болестника у тамошњимъ болницама уобште поболшало, то ипакъ страшно разрѣђую болести редове кримске саюзничке войске. — Трговцы у Камѣшу ради су употребити време примирія на свою ползу и замолили су, да имъ се дозволи, отворити тржиште на неутралной области; али ипакъ е саобрашталъ између саюзничке и руске войске тегобанѣ — Енглески офицери добыли су одпустѣ, да могу отићи у Брусалимѣ, да тамо празднике Воскресенія проведу. А и многи француски офицери молили су, да имъ се то исто дозволи. — Руска се войска у Бесарабиі яко умложавала. — Изъ Ларисе являю, да е у едной потери 25 разбойника убиено.

РУСИИ.

Едне прайске новине пишу: Царѣ рускій намѣриваа доби пре свогъ крунисаня у Паризѣ, а исто тако има изгледа, да ће и царѣ францускій отићи на посѣту у Петербургѣ и то или приликомъ крунисаня цара Александра II. или после крунисаня.

— Последнѣ руске сувоземне силе у разне войске, кое е поделенѣ настоѣнимъ ратомъ нужднимъ постало, повукло е за собомъ и саставлянѣ одвоены козачки корпуса, о коима се досадъ јошъ ни гдѣ изближе говорило не. Главни заповѣдници овы корпуса зову се атамани походни, за разлику одъ атамана мѣстозаступны. Козачки корпуси са своимъ главнымъ командантима есу слѣдуюћи: 1) козачкій корпусѣ западне войске, подѣ упра-

вомъ ѣенерала княза Бебутова (у Варшави); 2) козачкій корпусѣ средсрдне войске подѣ ѣенерал-маіоромъ Ивановомъ Алексіевичемъ Орловомъ; 3) корпусѣ козачкій южне и кримске войске подѣ ѣенерал-лѣтантомъ Красновомъ I. (у Одеси); 4) одвоеный кавкаскій корпусѣ козачкій подѣ ѣенераломъ Хрещатицкимъ (у Тифлису) и 5) козаці финске войске, подѣ командомъ флигелашутанта Скобелева (у Хелзингфорсу). Два одѣленя козака употребљеня су на обрану обала азовскогъ мора, одѣ кой едно стои подѣ ѣенераломъ Карновомъ, а друго подѣ командомъ ѣенерала Краснова II.

ФРАНЦУСКА.

У Паризу 6. Марта. — Бѣсѣда, кою е предѣдатель законодавногъ тѣла, гдоѣ Морни, изговоріо цару приликомъ честитаня, произвела е неко забуђенѣ, и царѣ е ту бесѣду приміо са примѣтнымъ задовољствомъ. Она гласи овако:

Ваше Величество! Богѣ е благословіо вашѣ бракѣ. У очи едногогъ светогъ празничногъ дана подарила е царица любви вашей сына, а Француской будућегъ цара. Овай е догађай произвео обшту радость не само збогъ тога, што земля, изпунѣна благодарношћу, приврженосћу према вами, у вашей сређи участвуе, него што она поздравля и прима царевића као залогѣ безбѣдности и лепце будућности. У друга времена подрањиване су подобне надежде, али нису се оствариле. Зашто насъ изпуняваю оне (сирѣчь надежде) коима се данасъ неограничено предаемо, съ тако силнимъ поузданѣмъ и поверенѣмъ? Зато, што е Ваше Величество две опасности, кое су престоле обарале, т. е: революцію у земљи и коалицію (саюзѣ) иностранства повнѣшили. Ваше е величество революцію силомъ угушило, посломъ и радиношћу успавало, и благосћу укротило; а иностранство помирили сте съ Францускомъ, будући су се Ваше войске увенчале славомъ, бранећи и одржаваюћи праведну стварѣ, и будући сте умели Француску прославити а да Европу непонизите. Вы ћете такође лако поняти, што кадѣ сваки Французѣ Вами благодарити има за спокойство свое породие, за будућность свое дѣце, и пре свега за право, да се може своіомъ народности дичити, свакѣ живый младога принца радостно поздравля, и шго тако велика наданя на нѣга полагае. Я самъ дакле дошао, да Ваше Величество у име законодавногъ тѣла поздравимъ, и да Васѣ замолимъ, да царица нашѣ поздравѣ и уедно нашу топлу желю поднесете, да што скоріе оздрави и да при овой колевци обновимо заклетву вѣрности и покорности, кою смо заклетву положили и кою ћемо до конца живота нашегъ држати.

— „Монитерѣ“ доноси намъ еданѣ билетенѣ одѣ 5. Марта 6 1/2 сатій у вече, по комъ е станѣ царице повольно а царевића врло добро. — Ючерашнѣ билетени (извѣстія) у смотренію принца Еронима являю, да е онѣ прекононѣ врло мало спавало, но да е зато опетъ нѣгово станѣ повольно.

— Грофѣ Орловѣ быо е еданѣ одѣ првы, кой е цару честитао рођенѣ принца.

ПЕРСИЯ.

Изъ Персіе се дознае, да се една персиска войска Херату упутила. Да ли Персіянци намѣраваю томъ войскомъ принца Юсуфа, кои є персискомъ помоћу Хератъ освоіо, отерати или подпомоћи, то ћемо текъ видити. Ако бы принцу Юсуфу пало на память, да се одъ Персіе независимимъ учини, онда бы у мѣсто єдногъ непріятеля имао два, ерѣ одъ Кабулскогъ владателя нема се онъ никаквомъ добру надати. Найвѣроятнѣе дакле є то, да є дворѣ техранскій изаслао своѣ войску, да одржи Юсуфа у Херату, или да безъ околицена удари на Достъ Мухамеда, кои, као што се говори, има у Херату доста приврженика. Войничкій походъ противъ Херата, толковали га мы како намъ драго, ніе ништа друго него претенія и угрожаванѣ Авганистану, и дао є по томе повода многимъ гласовима о предстоєщей єдной енглеской експедиціи противъ Персіе. Досадъ пакъ ніе у смотреню тога никакво заключенѣ учинѣно.

ПОЛИТИЧНЫЙ ПРЕГЛЕДЪ.

Миръ и измиренѣ.

Савъ светъ жели миръ и у той чезни за миромъ сви су нестрелциви и люте се на спорость дипломата. Но тиме се чини неправда овимъ мужевима, коима є тако многоважна и одсудна стваръ повѣрена. Они немаю само тай задатакъ, да по досаданѣмъ дипломатскомъ начину и обичаю простой миръ заключе, него они су позвани, да свету поредъ мира и савршено измиренѣ израде. Миръ безъ измиреня было бы што много горе него и само продуженѣ рата. Повѣстница намъ показує много у подпуной форми заключене уговоре мира, кои у ствари нису ништа друго были, него подуже примиріє, и кои су подъ наймиролюбивимъ формама и изражаима скривали већъ будућу обяву рата. Такавъ миръ несме парискій конгресъ заключити; свака поєдина точка мира мора савдржавати таква опредѣленя, коима ће се траюћій и коначный миръ утврдити. Али овай труданъ посао и задатакъ конгреса паризкогъ іошъ є много тежій и заплетеній збогъ характера нашегъ времена и збогъ характера борбе съ Русіомъ.

У садашнѣ є време явно мнѣніє, као оживляваюћа сила явногъ живота, признато одъ своіо правительства, на и одъ самогъ рускогъ саучастника у рѣшаваню судьбе народа. Ово явно мнѣніє мора конгресъ паризкій савѣстно у виду имати и на нѣга обазирати се, ако є радъ да произведе єдно дѣло, кое є способно за животь и траянѣ. Народи незнаю, шта се ради за асталомъ конференціалны сѣдница; али дипломати на конгресу знаю врло добро, шта говори явно мнѣніє.

Ова садъ окончати имаюћа се борба ніе была такъованъ ратъ кабинетскій (т. є. ратъ дворске политике), нити є овай ратъ лична стваръ овогъ или оногъ владоца. Русію ніе уплело у овай ратъ честолюбіє покойногъ цара Николе, него є царъ и нѣговъ народъ некомъ неодолимомъ силомъ, преданіємъ и управо рећи повѣстницомъ Русіе на овай одсуданъ ратъ натеранъ. Промысао божіи хтео є чстогъ разбудити къ новомъ животу; и онъ є употребіо за будилника Русію. И каогодъ што є съ

руске стране нападанѣ, тако є исто и съ противне стране одпоръ и обрана была исторична нужность. Миролоубивый Султанъ рѣшио се врло нерадо на ратъ, съ противоборнымъ чувствема морала се Аустрія изразити противъ Русіе, противъ свое вољ морао є царъ Наполеонъ свое прорицанѣ мира (т. є. нѣгово при ступаню на престоль изреченѣ: *L'empire, c'est la paix*, — царство є миръ—) погазити, и моралоше енглески министри, кои су у срцу своемъ миръ искрено желили. Русіи ратъ обявити. Ова є борба была права исторична борба, борба народны интереса и савремены идеа; и она се на пожеланный начинъ окончати може само онаквымъ миромъ, о коме бы явно мнѣніє рекло и признало, да є добро заключенѣ, или поне да се болѣ ніе могао заключити. Овде є пытанѣ више о идеи целога, него о поєдинимъ точкама. Ако положай света и расположенѣ духова, кое ће се овимъ миромъ произвести, одговара идеама и интересима, збогъ кои є ратъ поведенѣ, онда ће овай миръ бити право измиренѣ. За Русію мора могуће измиренѣ и утишанѣ лежати единствено у томе, да ово заключенѣ мира неноси на себи значай пониженя или казни, него значай мирногъ спораумлѣна у супротнымъ начелима, значай практичногъ поравнава противоборны интереса.

Найвећа и найопаснія незгода и тешкоћа при заключаваню овогъ мира лежи дакле у томе, да ніедна страна при свой своіой искреней желби мира нити смити може толико попуштати, а да тиме безбѣдность траянѣ мира неподкопа. Кадъ бы саюзне силе толик попустиле, да се таковый миръ заключи, у комъ бы Русія по форми све, а у самой ствари ништа уступила, онда бы то быо рѣавъ и пагубанъ миръ. Ерѣ то бы свуда а нарочито у Француской породило такве неприлике, кое бы за светскій миръ много опаснѣе было, него овай источный, Русіомъ започетый ратъ. А то су такве неприлике, кое су пре рата постояле, и кое су башъ овыимъ ратомъ за време уклонѣне было. Оне ће се по свой прилици после овогъ рата наново появили, нити ће їй и найснѣнїи и найславнїи миръ моћи посве уклонити; напротивъ рѣавъ и пагубанъ миръ іошъ бы їй већма оснажіо и увеличао.

Но ово се исто може односительно и о Русіи казати. Руски пуномоћници на конференціама не треба ніеданъ тренутакъ да заборавае, да они саму Русію заступаю. Нѣюва уступлѣна треба да буду одобрена и потврѣна не само одъ цара Александра II., него и одъ читаве Русіе, ако се оће, да та уступлѣна имаю важности и траяня. Ерѣ при свемъ томъ, што у Русіи постои савршенна автократія (самодржство), опетъ зато не може тамо превладати такозвана лична политика (т. є. посебна политика владателя, безъ икаквогъ освртаня на явно мнѣніє). Дѣла найсилнїи царева руски была су ипакъ само изразъ слѣдствене историчне народне политике Русіе, и ова є сваку нѣой противусловну личну политику на ужасный начинъ поништавала.

Са томъ свести и намѣромъ скупили се пуномоћници уговараюћи сила у Паризу. Они сѣде за разбоемъ времена, и позвани су да раздреше чворъ, кога су читавая столѣтія тако страшно заплела и замрсила, и кои се ни самимъ мачемъ ніе пресећи могао. Но или се дошло

мириномъ путемъ до споразумѣня или се морала ова размирица мачемъ прекинути и рѣшити, то зато ипакъ остае тежакъ задатакъ, да се ова размршена или разкидана мрежа наново састави и направи сталномъ и трајномъ, а уедно и гибкомъ свезомъ нове пріятельске политике народа европски. — И то бы се само могло назвати правый миръ и изравнанъ.

У Паризу 6. Марта. Пуномоћници на конференціама немогу се доиста тужити, да е одъ буди кое стране нарушено ђутанъ, на кое су се сви обвезали у смотреню дѣланиа на конференціама. Три су већ недељ прошле, одкако су конференціе започеле свое сѣднице, и кадъ дипломати листове буди кое земљ у руке узму, они ће се са задовољствомъ увѣрити, да ни една њиова тайна нѣ у светъ пробила. Пословица: „il n' y a pas de fumée sans feu“ (нема дима безъ ватре) овди се непотврђуе, еръ све поединости о ономъ, што се на конференціама догодило, а нарочито многоглагољива и разновидна разлаганя и претресаня у енглескимъ листовима распростиру додуше многій димъ, али безъ и едне искрице истине. Ово едногласно и трајће ђутанъ доказуе, како су пуномоћници подпуно свестни важности свога задатка и позива, и како су сви скупа испунѣни жельомъ да воспоставе светскій миръ. Оне се боє и нису раде да се новорођено дете (т. е. оно што су на конференціама израдили) тако набрзо изложи оштромъ воздуху явности. Многи налазе оваку плашљивость и смотреность за неумѣстну и укора достойну, али кадъ се размысли, съ колико бы се већомъ тешкоћомъ дошло до каквогъ срећногъ и повольногъ резултата, кадъ бы свака поедина точка конференціалны преговора была уедно предметъ разматраня явны листова, онда ће се ово ђутанъ дипломата довольно оправдати моћи. Русія, у непрестаномъ страу, да ће свой гласъ и име у свету изгубити, кадъ бы се свакій данъ по свету раструбило, како е она на свакой сѣдници нова уступљѣня чинити морала, много бы се теже рѣщавала на попуштанъ, а исто бы тако и западне силе морале предупредѣвати сваку у невреме вику, кадъ се оне може быти небы тако тврдо држале првашнѣгъ слога свой речій и зактеваня, и кадъ бы оне, имаюћи целокупность у виду у споредностима или и у самымъ голимъ формама нешто попустиле. Кадъ е већ едномъ уговоръ мира по целомъ своемъ садржаю заключенъ, онда е предметно сматранъ целога много лакше, и онда се може и треба предати критики и пресуђиваню исторіе.

Уговоръ мира, о коме се садъ ради, не дає се тако лако заключити, као што су неки мислили. Сасвимъ е другче, кадъ после изстребителногъ рата стои освоитель наспрамъ свога изнемоглогъ, сатрвеногъ и побеђеногъ непријателя, еръ ту е и самъ мачъ доволянъ, да произведе заключенъ мира; побѣдитель назначава на земљвиду (мапи) линію, гди има область протитника престати а њгова започети; побѣдитель вели: „Ова или она область ова или она тврдина моя е — брани се ако можешъ!“, и миръ е онда заключенъ. — Сасвимъ е пакъ другчіе присадашнѣмъ уговараню мира. Саюзници нити су приступили рату изъ славолюбія, нити изъ тежнѣ за осваиванъ, нити изъ освете, нити найпосле изъ личны интереса; они

су се латили оружія, да законе и сачуваю интересе Европе и да одрже равнотежу европски сила. Саюзници дакле не иду на то, да Русію понизе, а јошть манъ на то, да е упропасте. Овде се ради само о томъ, да се уклоне оне запреке и незгоде, кое бы будућій миръ Европе и независность Турске у опасность довести могле, и овде е врло тешко, означити точно границу, да ли е сувише много или одвише мало зактевано. Но што е дѣло мира ипакъ успѣшно за рукомъ испало, може служити као сыйный доказъ о духу умѣрености уговараюћи страна, као и о изредности и ваяности пуномоћника на конференціама.

— 6. Марта држана е у Паризу десета конференціална сѣдница, на којой су и прайски пуномоћници баронъ Мантайфель и г. Хацфельдъ првый путь участвовали. Исто су тако и посланицы заступаны сила држали већ и другу комисіоналну сѣдницу поради скоріетъ свршетка самогъ састава и слога уговора мира. „Судећи по свима знацыма, вели „Ле норъ“, мы се налазимо већ близу самогъ коначногъ подписа заключена мира.“ Па и енглески листови држе миръ готово као сасвимъ заключенъ, а кодъ неки е и самъ датумъ тогъ подписа рани стављѣнъ, него што бы се и очекивати могло. Тако явля „Адвертизеръ“, да е уговоръ мира већ 5. ов. мес. у пуной форми подписанъ быо. А и „Кроникль“ вели, да се званична вѣсть о коначномъ подписаню уговора мира „свакогъ дана и свакій часъ“ очекуе. Найпосле доноси намъ и „Таймъ“ еданъ чланакъ, изъ когъ се такође дає извести заключенъ, да намъ е миръ на вратима.

Сагласно са нашомъ прекичерашномъ приватномъ телеграфскомъ депешомъ изъ Париза, телеграфирало се оданде и у „Морнингъ пост“-у, да ће се лордъ Кларендонъ по свой прилицы већ за 14 дана у Енглеску повратити.

— Изъ Париза пишу „Ле нору“ подъ 6. Марта слѣдујће: У последњимъ конференціалнымъ сѣдницама покушале су Енглеска и Сардинія, да на конференціама поведу рѣчь и о онаквымъ пытанияма, коя са овимъ ратомъ и цѣлима преговора у никаквой свези нестое; н. пр. да се на конференціама и одношеня Италиє развиде и претресу. Но ови су покушан одъ пуномоћника рђаво примлѣни и нису могли ни до говора доћи.

— Изъ Париза пишу „Глобу“: „Овде се чипе найвећа напрезаня, да се француско правительство приволе, да прими и „пытанъ польско у редъ споредны пытания на конгресу парискомъ.“ Но сва е прилика, да ови покушан, кои бы и онако већ тешке и заплетене преговоре јошть већма отешчали, неће имати никаквогъ изгледа на успѣхъ.

— „Журналъ де Деба“ тога е миѣнія, да ће позывъ Пруске на конференціе, ма съ кое га точке сматрала, быти новый одсѣкъ, и да то показуе великій напредакъ у досадашнѣмъ преговорима, и найпосле да ће тиме много вѣроятнѣи постати добаръ и повольанъ свршетакъ конференція, кои повольанъ свршетакъ сматра явно мышленъ у Француской а и у целой Европи као стваръ извѣстну.

О Г Л А С И.

(2—3) Судъ Округа Гургусовачкогъ обзаноу свакоме кога се тиче; да е на основу 199. §. грађанскогъ поступка судейскогъ, стецъште надъ целымъ покретнымъ и непокретнымъ иманьмъ почившегъ Благоя Јовановића изъ Гургусовца отворено; и зато се свакий, кои бы што одъ ма се ове ма коимъ правомъ тражити имао, овымъ позыва, да се до 2. дана мѣсеца Априла 1856. год., са своимъ потраживаньмъ и доказима, кое о томе има, Суду овомъ прѣяви; еръ у противномъ случаю Судъ ће массу ову по прѣявлѣнымъ и оправданнымъ тражибинама расположити, и свакога, кои бы што у исту массу положити имао безъ призрѣнѣя на нѣгово непрѣявљено право, по коме бы онъ што одъ почившегъ прѣимати имао на исплату принудити.

№ 834. Изъ засѣданѣя Суда Округа Гургусовачкогъ.

(1—3) По рѣшенѣю Суда ово-округногъ одъ 11. Марта пр. 1855. год. № 12.747 имаю се сва непокретна добра Маринка и Јована Ђурђевића изъ Мајора Обштине Шабачке у атару Мајорскомъ постоећа, имено 2 ныве у потесу одъ 15 дана чисте ораће земль у 26 # цес. прецѣйне, една земля подъ баштомъ са 200 ком. дрвета шльива, прецѣйна, 12 # цес., еданъ забранъ одъ 10 дана орача, прецѣйнь 20 # цес. една ныва одъ два дана орача 5 # ц. и друга ныва такође у 5 # ц. прецѣйна, еданъ кућный плацъ одъ 3 дана орача, на коме кућа одъ дрвеногъ матерѣяла са прочимъ мањимъ зградама и до 600 комада дрвета шльива постои, кои е у 40 # ц. прецѣйнь, и наипосле, една ливада у потесу одъ две косе траве у 4 # ц. прецѣйна за рачунъ исплате извѣстны нѣговы дугова, кои су на истымъ добрама интабулирани 19. 20. и 21. дана наступаюћегъ мѣсеца Априла т. г. средствомъ явне лицитацѣе разпродати, и ономе трећей и последней данъ лицитацѣе после подне у 4 сата по европейски уступити, кои за такова найвише готовы новаца дати обећа.

Продаю ову дакле гореизложены добара речены Ђурђевића, Началничество Округа Шабачкогъ настояћимъ доставля до оближега знаня съ тимъ, да свакий онай, кои бы одъ исты

добра што купити желю, речены дана у Мајору овдашней обштине быти и при лицитацѣи присутствовати има.

На реченимъ добрама именованы Ђурђевића постое слѣдуюће интабулацѣе и то:

- I. Кассе пупиларне Суда Округа Шабачкогъ за 27 # цес.
- II. Петра Куртовића изъ Шабача за 25 # ц.
- III. Крсмана и Перише Ђукановића изъ Мајора 17 # ц. и 9. цв.
- IV. Алексе Тодоровића изъ Шабача за 600 гроша. чар.

П О З И В Ъ

на второ тримѣсечно теченѣ „Световида“ за год. 1856.

Одъ 1. Априла тек. године настае второ тримѣсечно теченѣ политичны новина *Световида* и забавногъ листа *Светозора*. Позивамо дакле почитаеме читатель сръбске найуचितивѣ, да обнове предплату за ¼ год. са 3. фор. на ½ год. са 6. фор. ср- Найболѣ е предплатити се на по године.

Политична часть наши новина са обштиће кое редовно, кое узванредномъ прилогу, найновѣ дѣло г. Полковника *Георгиа одъ Стратилеровића: Освѣтленъ реформа у Турской.*

Забавна часть *Светозоръ* доноси великий литографиранный ликъ главнокомандуюћегъ генерала *Н. Н. Муравѣва*, освоителя Карса, и ликъ генерала ђутанта князя *В. Иларионовића Василчикова*, бывшегъ Началника штаба севастопольскогъ гарнизона, у време иройске обране тога града.

Како е сребро садъ равно банки, то за предплатнике изъ Босне и Сръбѣ ставлямо пређашню цѣну новина са 12 фор. банки за годину.

Уедно объявляемо, да ће изићи за год. 1857. илустриранъ календаръ: *Зилзеленъ у великой ослини са мѣдорезила.* 8 табака великы. Цѣна му е само 30 кр. ср. Новци се имаю напредъ послати съ новцима за новине. Тко на новине или *Зилзеленъ* 10 пренумеранта пошль, добыя 11-тый экземпляръ на даръ.

Књижаре и прочи продавци Календара добыяю 20% рабата за готове новце, кадъ књига изиће, подъ условѣмъ, да ће имъ се непродани Календари натрагъ узети, а новацъ вратити, зато треба да јошъ садъ наруче свою потребу.

Предплату прѣйма у Бѣограду раз- носитель наши новина г. *Ђ. Димитриевичъ*; а найболѣ е прѣявити се управо учредничеству у *Леополдитатъ Моренгасе* бр. 756. Безъ напредъ плаћаня никоме неможемо више новине шилати, а коме смо шилали, те молимо найуचितивѣ, да намъ новце пошлю, изузимаюћи оне, коима чести ради шилъмо. У Бечу ¼¹⁸ Марта 1856.

Александръ Андрић
Учред. и Издаватель Световида.

Стецъшта се отвараю:

1. при Суду Округа Пожаревачкогъ надъ целымъ покретнымъ и непокретнымъ иманьмъ Живка Райковића изъ Касидола, до 4. Априла.
2. при Суду Округа Шабачкогъ надъ целымъ покретнымъ и непокретнымъ иманьмъ пок. Степана Радужића изъ Дупля Среза Мачванск., до 28. Марта.
3. при Суду Округа Рудничкогъ надъ целымъ покретнымъ и непокретнымъ иманьмъ презадуженогъ Мѣила Петковића изъ Невада, до 4. Априла.
4. при Суду Округа Валѣвскогъ надъ масомъ пок. Милисаву Цувера изъ Бемущевѣића, 2. Априла.

Продаваће се на явной лицитацѣи:

1. Непокретна добра Илие Баштовановића изъ Добрића, Среза Ядранскогъ Округа Подринскогъ, дана 25. 26. и 27. Марта.
2. Непокретна добра Неше Стойковића изъ Параћина, Округа Ђурпрѣйскогъ, дана 22. 23. и 26. Марта.
3. Кућа съ дућаномъ и кафаномъ пок. Мите Ђротића изъ Уба Округа Валѣвскогъ, дана 29. 30. и 31. Марта.
4. Непокретна добра Тиме и Симеона браће Миленковића, изъ Параћина дана 26. 27. и 28. Марта.

30. Марта т. год. у 9 и 10 сатѣй пре подне држаће се при Попечительству Внутрення Дѣла лицитацѣя за графенъ нове Полугимназѣе у Шабцу и реперацѣе Епископѣе у Шабцу.

Сретень Ратковић изъ Бечня у Округа Рудничкомъ, стављень е подъ надзиранѣе татора.

У великомъ зданѣю кн. Михаила, кодъ „Блена“, на найвишемъ спрату, управо надъ еленомъ, има за издаванъ подъ кирию о Ђурђеву-дну, три собе са куйномъ и шпайзомъ. Ко има волю узети, нека се погодбе ради прѣяви.

Антонио Радивоевићу
надзирателю добара.